



AFK

AMATÖRFOTOGRAFKLUBBEN I HELSINGFORS rf.
Tölögatan 52
00250 HELSINGFORS

Februari 2007

MÅNADSMÖTE

torsdagen den 22 februari kl. 18.30

Mötet börjar med en **frågekvart**.

Gäst och domare är fotokonstnären **Miina Savolainen**, Årets unga fotograf 2005 och mottagare av statens bildkonstnärspris 2006, utforskare av fotografiets användning i bildterapi och pedagogik. Hon kommer att berätta (på finska) om sitt fototerapeutiska ungdomsprojekt **"Den underbaraste flickan i världen – hur jag vill bli sedd"**.

Månadens bild: **"Kvinnan"**

Påsiktsbilder i svartvitt och färg, högst tre bilder per deltagare.
Den bästa bilden får en inteckning i pokalen "Qvinnan".

Mötet hålls i Kameraseuras lokal på Barnhemsgränd 1.

Tävlingsbidragen till Månadens bild lämnas in vid mötets början eller på förhand till tävlingssekreteraren, eller minst två dagar före mötet till Foto-Hasse Ab, Stora Robertsgatan 2.

FORTSÄTTNINGSKURS I MÖRKRUMSARBETE

För dig som stått i ett mörkrum, men vill lära dig mera om det svartvita hantverket eller tycker att du behöver en repetition i det, ordnar klubben en fortsättningskurs i vårt nyrenoverade labb. Lärare är vår vice labbmästare **Stig Manderbacka**. Kursen är främst inriktad på **kopiering** med tonvikt på det **praktiska** mörkrumsarbetet. Deltagarnas **individuella behov** beaktas flexibelt. Om det behövs kan Stig också ge dig handledning i att få fram **bättre negativ**.

Kursdagar är de fyra **söndagarna i mars**, varje gång klockan **16-21**. Kursavgiften är **25 €** och i den ingår kemikalier, medan deltagarna själva bekostar sitt kopieringspapper.

Anmälningar till mörkrumskursen tas emot av Christine Saarukka, mobil 040 722 3849 e-post christine.saarukka@yle.fi.

Grip chansen att lära dig mera – anmäl dig nu!

ÅRSFEST KRING FINA BILDER OCH DUKAT BORD

Klubbens årsfest går i år av stapeln på AFK:s 118:e födelsedag **tisdagen den 6 mars**.

Vi börjar med ett besök i **Tennispalatset** där Helsingfors stads konstmuseum visar en utställning över den franska fotoklassikern **Robert Doisneau** (se Peter Erikssons presentation på annan plats i cirkuläret). Vi träffas i museet **klockan 18.00**. Entrén finns i Tennispalatsets andra våning. Biljetterna kostar 7 € till normalpris och 5 € för pensionärer.

Efter museibesöket tar vi oss till restaurang **G 18** (Georgsgatan 18), dit vi väntas klockan 19.30 – 20.00 för att bänka oss kring ett gemensamt bord. Var och en beställer själv sin årsfestsupé. En tradition på årsfesten är överräckandet av **vårutfärdspokalen** till den senaste segraren i vårutfärdstävlingen. I övrigt fördriver vi kvällen i den fria samvarons tecken.

Kom på årsfesten och trivs!

JANUARIMÖTET: DJUPDYKNING I LANDSKAPET

Månadens gäst **Taneli Eskola** visade sig vara en initierad herre i fråga om landskapsfotograferingens teori och praktik. Så strävar han också i sin verksamhet efter att kombinera forskning och konstnärskap. Synen på landskapet varierar beroende på betraktaren. Geologen, biologen, kartografen, turisterna har var sin syn. För fotografen är landskapet ett nästan oundvikligt objekt. Som exempel på att geografi och fotografi kan stå nära varandra nämnde Taneli geografiprofessorn J. G. Granös Sibirienbilder från ett sekel tillbaka.

Vårt sätt att se på landskap har en dimension av rumslig rörelse i bilden: vi utforskar vad där finns att se, vi bedömer avstånd och skala, vi noterar horisonten etc. Vidare relaterar vi bilden till våra erfarenheter och kunskap om orsaksförhållanden.

Taneli tog också upp I. K. Inha (1865-1930), portalfiguren för landskapsfotografen i Finland, vars produktion han nyligen varit med om presentera i ett par utställningar och i bokform. Den mångsidige Inha gestaltade dels i bild det framväxande moderna Finland, dels präglade han bilden av ett ursprungligt ödemarksland som många av våra kanoniserade nationallandskap faller tillbaka på. Idag har man med digitala metoder fått fram den skärpa och de nyanser som finns registrerade i Inhas gamla glasnegativ.

Sitt domaruppdrag för **Månadens bild** med temat "Förtrollad av landskapet" inledde Taneli med några reflexioner kring det digitala. Hans största bekymmer gällde den digitala kulturens krympande inverkan på bildsynen. De digitala systemen tenderar att producera enahanda bildmängder till den grad att bildkulturen nivelleras. Taneli tyckte dock att detta inte ännu syntes så mycket i kvällens tävlingsbilder, som på ett positivt sätt speglade en klassisk bildkultur. Den digitala kulturens lätthet, ytlighet och skenbara snabbhet märks inte i högre grad. Generellt noterade domaren också en bra känsla för rytm och ljus i tävlingsbidragen.

Ett sämre ljus var dock det till temperaturen ojämna ljuset på tävlingsplatsen, som gav intryck av färgstick i vissa bilder (reds anm.).

Resultat:

Färgbilder

- I **Robert Perander:** Måne och björkar
"En direkt bild med stark naturkänsla. Fina detaljer, tillräckligt mörk. Beundransvärd."

- II **Jan Eklund:** Trollskt
"Fin återgivning av diset ger liv åt det grafiskt hållna slottet. Visst frågetecken för färgbehandlingen"

- III **Robert Perander:** Sten och en
"En bild som lever på de rena färgerna i enris, lavar och horisont. Den fulla skärpan är också ett plus."

Hedersomnämmanden

- Leif Riipinen:** Brunnsparken
"Intressant exempel på studium av ett naturfenomen, här den frambrytande solen. I slutändan återstår ändå ett mysterium. Bra valörer i de mörka fälten."

- Per Olov Jansson:** Horisont
"Det finns en klar grafisk uppbyggnad i bilden, där den vertikala gestalten med horisontalt utsträckta armar står för människan som söker sina koordinater."

Svartvita

- I **Mikael Albrecht:** Ensam
"En formpräglad bild som bygger på repeterade trianglar. Det ensamma trädet mellan konstruktionerna tillför en symbolisk dimension."

- II **Peter Eriksson:** Tågresan
"Förtrollning kan också innebära melankoliskt tittande genom ett tågfönster på det förbiillande landskapet. Gråheten i bilden är här ett positivt drag. Intressant triangel i kompositionen."

- III **Clas Feiring:** Tecken i skyn
"Ett fotografi med stort F, klassiskt och tidlöst. Mycket att studera i vyn över staden. En viss ljusning i himlen kunde tänkas."

Hedersomnämmanden

- Peter Eriksson:** Vad tittar du på?
"Förtrollningen finns här i pojken tankar, utan att man ser landskapet. En känslig situationsbild."

- Robin Hackman:** Sjöjungfru på snäckstrand
"En grafisk, tilltalande bild på gränsen för temat, men man kan föreställa sig en förtrollad figur i bilden."

Publikens favorit

- Robert Perander:** Måne och björkar



Mikael Albrecht: "Ensam". Segrade i Månadens bilds svartvita klass i januari.

Leve labbet - det lever!

Äntligen har AFK fått flytta hem igen! Trots att golvet nu bara är målat och lite ser ut som ett garagegolv jämfört med den fina mattan vi hade i ljusa rummet tidigare så är det en härlig känsla! Rent och torrt och mögelfritt. En eloge till alla AFK:are som ställt upp och flyttat grejor, först ut och sen in igen! Vi var så många på sista inflyttningstalkot att det gick som en dans.

Inflyttningstalkosöndagen tillbringade jag elva timmar i labbet. När talkogänget försvunnit printade jag utställningsbilder. (Wayne's Coffee på Alexandersgatan. Pehr Snellman och jag tillsammans under rubriken "Faces". Så fick jag det sagt också.) Jag lovar, det gick åt ganska mycket papper, färg och euro innan jag var någorlunda nöjd... Sedan stod jag och skar paspisar resten av kvällen, och hur jag än räknar så skär jag alltid fel någonstans, så paspispapp gick också åt.

Det har framkommit kritik mot att den som inte har labbonnemang måste betala fem euro per mörkrumstillfälle. Om man måste jobba flera kvällar i rad, så blir det dyrt! Men det finns inget rättvist alternativ: hur många dagar emellan skulle det i så fall få gå innan man måste betala nästa gång? Skulle man få jobba en, två eller fem kvällar i rad för fem euro? Mitt svar är nog att labbonnemang är enda alternativet till engångsbetalningen. Det är därför vi har en sådan möjlighet och allt annat vore orättvist mot abonnenterna.

Engångsbetalningen är till för den som vet, att den faktiskt mycket sporadiskt kommer att använda mörkrummet under det kommande året. Eller för en nybörjare som vill kolla hur det känns! För alla andra lönar det sig definitivt med ett abonnemang, och skall så vara. Och hur gärna vi än skulle vilja göra dator- och labbanvändningen gratis så måste hyra betalas, el och vatten likaså och utrustningen måste hållas i skick. Mest rättvist mot hela medlemskåren är att den som använder - den betalar. Vi har ju många medlemmar som aldrig utnyttjar klubbens utrustning. Vi kan inte kräva att de skall betala för andras verksamhet. Så skulle det nämligen gå om vi i stället var tvungna att höja medlemsavgiften. Observera: redan nu är labbanvänd

ningen kraftigt sponsorerad av klubben.

Sedan skall vi inte glömma att det finns en liten grupp AFK:are som jobbar gratis hela tiden, för att vi andra skall kunna komma till färdigdukat bord. Som gör alla inköp till labbet, som jobbar och kör långa sträckor med egen bil för att medlemmarna skall få sitt cirkulär en gång i månaden, som ringer med egen telefon och som ordnar och räknar och ställer till, som stöder och hjälper och undervisar. Och som ändå likt alla andra betalar avgifter och abonnemang.

En av AFK:s stora utmaningar idag är att i den digitala, nya sköna världen upprätthålla den gamla kunskapen om hur man gör bilder med hjälp av en analog kamera, film, fotopapper och några baljor kemikalieblandat vatten. När vi nu kommit hem till labbet igen kan vi äntligen ordna en länge planerad kurs i traditionellt mörkrumsarbete – se annat ställe i cirkuläret!

Analogt eller digitalt gör däremot precis det samma när det gäller det s.k. Kronohagsprojektet, dvs. bildcirkelns projekt som syftar till att dokumentera de olika stadsdelarna i Helsingfors. Vi började i Kronohagen för ett år sedan och nu är det dags att utvidga! Havshagnäs, Sumparn, Hanaholmen, Fiskhamnen och Byholmen är områden där det redan nu händer mycket och snabbt, och snart är ingenting längre sig likt. Kom med i projektet – nu! Den som föredrar att fotografera i Kronohagen fortsätter med det, eller gör det parallellt. Den som inte orkar längre med sin kamera än till den egna hemtrappan kan stanna där och fotografera sin näromgivning, varsågod, det går också bra. Vi har "Den egna närmiljön" som ett delprojekt.

Och vad gör vi sedan med materialet? Ja, först och främst kommer vi att se på bilderna, diskutera och välja och vraka under kommande månader, för att inte säga år. Detta är ett evighetsprojekt. Varje bildcirkelkväll viker vi en stund för projektet, vad annat som än är huvudtema. Ta med färdiga eller halvfärdiga kopior eller bildfiler till bildcirkelkvällarna. Så småningom blir det dags att arkivera det stora materialet för kommande generationer. Naturligtvis vill vi också ställa ut, men var, när och hur - detta besluts på Bildcirkelkvällarna. Kom med!

Christine

I vår: Estland!

Planeringen av AFK:s traditionella vårutfärd pågår för fullt. En planeringskommitté har tillsatts med uppdrag att arrangera en gemensam tripp till **Estland**. Det är ju åtta år sen senast, då med Ösel som mål. Kommittén har dragit upp ramarna för utfärdan, men fortfarande finns det en hel del som inte ännu har kunnat slås fast.

Utfärdan går av stapeln som så ofta förr under **Kristi himmelsfärdstorsdagen** med efterföljande veckoslut. Den som arbetar borde alltså ta den mellanliggande fredagen ledig. Avresan sker med en morgonbåt torsdagen **den 17 maj** och hemresan med en kvällsbåt söndagen **den 20 maj**.

Det finns två alternativ, Pärnu eller Dorpat med omgivningarna.

- Plan 1 är att ha **Pärnu** (Pernau) i sydvästra Estland som bas under utfärdsdagarna. Den gamla bad- och spastaden med sin sandstrand ligger vid en stor åmynning innerst i en havsvik. Vi har EVENTUELLT möjlighet att köpa ett **resepaket** dit som inkluderar båt till Tallinn (Reval) tur-retur, buss till Pärnu tur-retur, hotell med frukost i Pärnu och två hyrda personbilar för lokala transporter. Priset beräknas bli **mellan 150 och drygt 200 €** per

deltagare. Problemet är, att efterfrågan på resor vid tiden för vårutfärdan är stor, varför **preliminär anmälan** måste göras snabbt, **senast fredagen den 16 februari**.

- Plan 2 är att ha den gamla universitetsstaden **Dorpat** (Tartu) i östra Estland som bas. Den delen av landet ligger delvis utanför de vanliga turiststråken, men är för den skull inte mindre intressant. Närheten till sjön Peipus med sina tre gammalryska, ortodoxa byar skulle ge oss spännande utflyktsmöjligheter. Alternativ Dorpat skulle sannolikt vara något dyrare än Pärnu, men inte mycket ifall vi inte bor inne i Pärnu centrum. Ifall vi inte hinner få en billigare resa till Pärnu blir Dorpat i samma prisklass, kanske ca 200 €.

Som vanligt är AFK:arnas familjemedlemmar och andra nära och kära välkomna på vårutfärdan.

Nu vill vi gärna få förhandsanmälningar med tankar kring de 2 föreslagna resealternativen. Obs! Inte nya förslag, utan just dessa två.

Kom med på vårutfärdan, den brukar alltid vara givande och trevlig! Det finns de som säger att den är höjdpunkten under verksamhetsåret.

Anmälningarna skickas till **Ghita Thomé** som e-post (ghita.thome@kolumbus.fi) eller textmeddelande eller rings in på kvällstid till hennes mobil (0503676486) eller hemtelefon (09-170342).

Cirklarnas vårsång

AFK har två specialcirklar: bildcirkeln och digicirkeln. Cirklarna sammanträder i fria former och beslutar själva om sitt program. Alla intresserade AFK:are är välkomna till mötena. Deltagarna kan bidra med erfarenheter, få bilder kommenterade och få råd om problem i sin fotografering. Cirkuläret informerar om cirklarnas verksamhet i aktivitetskalendern och ibland vid särskild anledning i separata notiser. För digicirkeln se också Fotoforum

Bildcirkeln är främst inriktad på den bildmässiga sidan av svartvitt foto och färgfoto, analogt såväl som digitalt. Mötena hålls normalt den nästsista torsdagen i månaden klockan 18.30 i Kamera-seuras lokal på Barnhemsgränd 1. Cirkelns program under vårsången ser ut som följer:

Februari: Per Olov Jansson: Perspektiv

Mars: Pehr Snellman: Porträtt i hemförhållanden, egna bilder med för diskussion

April: Principer för bildbedömning (inledaren

öppen). Beslut om septemberprogrammet.

Maj: Sumparn-Byholmenprojektet diskuteras. Bilder med. Beslut om programmet oktober-januari.

Dessutom har bildcirkeln sina rullande **stadsdelsprojekt** som inslag på mötena. Närmare om projekten i ordförande Christines spalt här invid.

Digicirkeln koncentrerar sig främst på den tekniska sidan av digital fotografi. Möteslokal är AFK:s labb på Tölögatan 52, där klubbens rikhaltiga datautrustning står till förfogande för demonstrationer. Etablerad mötestid är onsdagen före AFK:s månadsmöte klockan 18.30. Digicirkelns program fram till sommaren är följande:

Februari: Mikael Albrecht: Reparations och transformeringsverktygen i Photoshop.

Mars: Robert Perander: Skärmkalibrering och verktygen i bildbehandlingsprogrammen.

April: Pehr Snellman: Från färg till svartvitt.

Maj: Utskrift (fortsättning på januarimötets tema Arbetsgången från bildkälla till utskrift)

AFKs Utställning 2007 BLANDADE BILDER

Som vi berättade i majcirkuläret i fjol planeras en utställning för AFK-medlemmar under hösten 2007. Mellanetapp i processen blir en **webbutställning**. Meningen är att ge våra aktiva medlemmar en chans att visa sina bilder utan att behöva avskräckas av den tröskel som eventuellt kan upplevas inför ett utställningsprojekt på egen hand. Genom att genomföra projektet tillsammans blir det lärorikare, en hel del lättare och dessutom skojigare.

Webbutställningen har nu kommit så långt att publiceringen äger rum 1.3.2007 som vi planerat. Vi har nio deltagare: Mikael Albrecht, Anders Blomqvist, Barbro Elfström, Torbjörn Gustafsson, Henri Jalo, Charlotta Jansson, Christine Saarukka, Peter Stenius och Katja Viro-lainen.

Webbutställningen kommer du att hitta som en länk på AFK:s hemsida. Det är bara att gå in på hemsidan och klicka på länken så kommer du in på utställningen.

Vi har kallat webbutställningen **BLANDADE BILDER** därför att var och en fått välja sitt eget tema.

Webbutställningen öppnas med en traditionell **vernissage torsdagen den 1 mars kl. 17 på Kameraseura**, Barnhemsgränd 1, Helsingfors. Utställningen visas som en roterande kavalkad av projicerade bilder. Lätt vernissage-servering. Alla intresserade är välkomna!

Det går fortfarande att komma med i den traditionella **fotoutställningen med pappersbilder i höst**. Intresserade kan anmäla sig till Robert Perander före 1.3.2007 (kontaktinfo i adressrutan på motstående sida).

Robert

ROBIN & ROBERT TILL ÅRSUTSTÄLLNINGEN

I skrivande stund når oss informationen att två AFK:are har fått sju bilder godkända för förbundets (SKSL:s) årsutställning i Fredrikshamn. Fotograferna och bilderna är följande:

Svartvita serien

Robin Hackman	"Skyddad?" "Nattflygning"
Robert Perander	"Spegling" "I rampljuset"

Färgserien

Robin Hackman	"Vargflocken fotograferas"
Robert Perander	"Alexander" "Sittande man"

Information om relationen inlämnade/godkända bilder i klubbarna föreligger inte ännu, men kommer så småningom på förbundets webbsidor. Utställningen hålls i Fredrikshamns biblioteksgalleri, Rautatienkatu 8, 1.3–24.3 och vernissage blir det lördagen 10.3 kl. 14.

ETT STORT TACK

går till **Perkko Oy** för hjälp med postningen av det här cirkuläret.

VISST HAR DU BETALAT?

Vår skattmästare har nyligen skickat påminnelsebrev till de medlemmar som har glömt att betala sina avgifter till klubben. Du som fått ett brev har väl redan skött om betalningen, så att skattmästaren kan ägna sig åt trevligare uppgifter.

NYA MEDLEMMAR

sen senast är Renni Amberg, Mari Tikkanen-Wright och Joe Wright. Välkomna till AFK, hoppas ni skall trivas!

MÅNADENS CITAT:

"Tryck inte av förrän det känns rätt i magen."

Lisette Model, österrikisk-amerikansk fotograf 1901-83

AKTIVITETSKALENDER FÖR AFK T.O.M. MARS 2007

Aktivitet	Datum	Kl.	Plats	På programmet/Anmärkningar.
Bildcirkeln	To 15.2	18.30	Barnhemsgränd 1	Prolle Jansson: Perspektiv. Ta gärna med egna bilder för diskussion och kommentar.
Preliminär vår-utfärdsanmälan	Senast fre 16.2			Till Ghita Thomé, närmare på annan plats i cirkuläret
Digicirkeln	On 21.2	18.30	Tölögatan 52	Mikael Albrecht: Reparations- och transformeringsverktygen i Photoshop
Månadsmöte	To 22.2	18.30		Miina Savolainen: "Den underbaraste flickan i världen" Månadens bild: Kvinnan. Bästa bild ger inteckning i pokalen "Qvinnan".
Vernissage för webbversionen av Utställning 2007	To 1.3	17.00	Barnhemsgränd 1	Utställningsbilderna i projicerad kavalkad Lätt vernissageservering
Nya anmälningar till Utställning 2007 i höst	Senast to 1.3			Till Robert Perander, se adressrutan Närmare på annan plats i cirkuläret
Årsfest	Ti 6.3	18.00	Tennispalatset & G18	Närmare på sida 1
Bildcirkeln	To 22.3	18.30	Barnhemsgränd 1	Pehr Snellman: Porträtt i hemförhållanden (utan blick)
Digicirkeln	On 28.3	18.30	Tölögatan 52	Robert Perander: Skärmkalibrering och verktygen i bildbehandlingsprogrammen
Månadsmöte	To 29.3	18.30	Barnhemsgränd 1	Robert Perander: Att ställa ut Traditionstävling för egenhändigt framställda traditionella svartvita kopior och bilder i ädelförfaranden

AFK:S ADRESSER

Ordförande Christine Saarukka
Hamnholmsvägen 1 D 58, 00980 Helsingfors
Tfn: 135 21 68 (hem), 040 722 38 49 (mobil)
e-post: christine.saarukka@yle.fi

Vice ordförande Robert Perander
Jungfrusvägen 6 G 34, 02400 Kyrkslätt
Mobil: 040 593 59 33
e-post: robert.perander@kolumbus.fi

Sekreterare Ghita Thomé
Jungfrustigen 4 C 20, 00140 Helsingfors
Tfn: 170 342 (hem), 050 367 64 86 (mobil)
e-post: ghita.thome@kolumbus.fi

Skattmästare Jan Eklund
Elovägen 50, 00660 Helsingfors
Mobil: 040 721 88 72
e-post: jan.g.eklund@luukku.com

Labbmästare Mikael Albrecht
Larsviksvägen 2 J, 02320 Esbo
Mobil: 040 550 9349
e-post: mikael.albrecht@f-secure.com

Tävlingssekreterare Henri Jalo
Timmerdammsvägen 1 E 36,
00640 Helsingfors
Tfn: 752 13 03, 040 510 47 83 (mobil)
e-post: henri.jalo@kolumbus.fi

Webbredaktör och vice labbmästare Stig Manderbacka
Backasgatan 95 B A 5, 00610 Helsingfors

Klubbvärd Lars Wernbom
Skarpskyttegatan 18 A 8, 00150 Helsingfors
Tfn: 666 113 (hem)

Kontaktperson för arkivet Robert Perander (se ovan)

Cirkulärredaktör Clas Feiring
Vargvägen 15 C, 00800 Helsingfors
Tfn: 755 33 24 (hem), 050 568 83 24 (mobil)
e-post: fam.feiring@netlife.fi

Biträdande cirkulärredaktör Katja Virolainen
Tölögatan 58 B 37, 00250 Helsingfors
Tfn: 587 45 46 (hem), 050 369 42 76 (mobil)
e-post: katjavirolainen@pp.inet.fi

AFK:s labb: Tölögatan 52, tfn 406 268
Labbokning: OY Foto-Hasse AB, tfn 680 2244, må-fre 9-17 ons 9-18
Labbnycckelfrågor: Jan Eklund (se ovan)
Bankkonto: Aktia 405549-2154067

Ansökning om medlemskap: Christine Saarukka (se ovan)
Adress-och medlemsfrågor: Jan Eklund (se ovan)
AFK:s webbsidor: www.sksl.fi/afk
E-postinfo: Christine Saarukka (se ovan)

Jan Eklund & Robert Perander

ENSAM – TILLSAMMANS

Först förbryllar hängningen av Jans och Roberts stora utställning på Zebra i Karis. Bilderna hänger oregelbundet blandade: R-J-RRR-JJ-R-J osv. Men snart ser jag en rytm, mottot "ensam – tillsammans" gäller både fotografierna och bildernas en- och tvåsamma människor. På håll tycker jag mig se en människa, men visst fanns en homo sapiens där också, tittande ut genom ett fönster i den ena av utställningens två tonade svartvita bilder. Totalt hänger 46 bilder i formatet 30x40, de flesta svartvita, vilket jag alltid har tyckt passar bäst på bilder av människor. Min förhandsvision var att de sju färgbilderna skulle störa helhetsintrycket, men så var inte fallet, de var hållna i behagligt dämpade pastelltoner.

Fastän Jan och Robert var avsiktligt blandade, kunde jag inte låta bli att genast söka de personliga dragen. Jan är flanören-observatören med kameran redo i gatulivet och stor förmåga att inlemma människan i stilfulla kompositioner, ofta byggda på kontraster mellan litet och stort, svart och vitt, rundat och kantigt. En försynt humor präglar flere bilder, liksom "Dam och hund på bänken", illustrerande talesättet att ägaren är hunden lik. Tekniken är vidvinkel, snabbskott på nära håll och beskärning vid kopieringen. En förebild är Cartier-Bresson – som dock inte beskar sina bilder. Jans stil liknar mycket Bert Carpelans under hans tid som reportagefotograf.

Robert är den eftertänksamme planeraren. Jag delar hans kärlek till händer och dubbelporträtt, som ger så stora möjligheter att antyda känslor och stämningar. Vi ser dubbelporträtt med den ena figuren alldeles oskarp i bakgrunden, ett sätt att antyda ett beroendeförhållande. På två bilder leker Robert med inkomponeringen av de fyra händerna i dubbelporträtt. Sådant lyckas inte utan regi, och Roberts bilder är noggrant redigerade. Utställningens bästa bild var i mitt tycke Roberts "Hans dotter", med Robin Hackman och dottern Josephine som modeller, Robin i profil utåt bildens nedre hörn, Josephine med blicken mot kameran och en

hand vilande på pappas axel. Belysningen är low-key med kopieringsteknik i bästa Robertstil. Och här var en hand mer talande än fyra.

Besökarna får rösta fram utställningens bästa bild, och med lottnings avgörs sedan vem som får en 30x40 kopia som belöning. Medan jag satt och vilade benen såg jag en gammal dam som långsamt gick längs väggarna med sin röstningslapp i handen. Vid "Hans dotter" stannade hon som förstenad, så skrev hon bildens nummer på sin lapp. Damen hade omdöme, hon röstade som jag!

Jan och Robert har faktiskt redan hållit fyra samutställningar av mindre format, men tidsmässigt har de råkat infalla så att cirkuläret inte hunnit uppmärksamma dem. Bildurvalet är nu delvis nytt och bildantalet större. Jan och Robert skriver i utställningsprospektet: "De i vårt tycke mest intressanta bilderna föreställer människor försjunkna i sina egna tankar eller människor som söker sällskap hos andra och njuter av samvaron." Där har båda lyckats utmärkt väl. Deras tanke var också att de har något gemensamt i sättet att ta bilder, men att bilderna ändå är tillräckligt olika för att göra utställningen intressant. För den som kan glömma – eller inte är medveten om – distinktionen mellan planerade och oplanerade bilder ger utställningen säkert en mer enhetlig helhetsbild än för mig, som knappast kan se en bild utan att tänka på hur fotografen har arbetat, och Jan och Robert arbetar ganska olika. I mitt minne lyser enskilda bilder.

Utställningen är öppen till den 24 februari, tisdag-torsdag 10-18, fredag 10-17, lördag 12-15, och Zebbras adress är Centralgatan 90, Karis.

Prolle

CHRISTINE OCH PEHR PÅ WAYNE'S

AFK:ares utställningar följer slag i slag. För närvarande och fram **till den sista mars** visar Christine Saarukka och Pehr Snellman utställningen "**Faces**" på Wayne's Coffee, Alexandersgatan 11. Det är fråga om personbilder i svartvitt, sex av Christine och fem av Pehr. Kaféet är öppet vardagar 8-20, lördagar 10-20 och söndagar 13-20.

Vår man i

FRIHETENS PARIS

Jag står och huttrar en tidig lördagseftermiddag i januari på den stora platsen framför stadshuset. Det är precis så jämngrått och trist som det bara kan vara denna årstid. Framför mig står ett hundratal lika jämngråa och trista människor i kö. Ingen ler eller skrattar. Vinden viner och det duggar lite. Biltrafiken intill bullrar ilsket. Folk banar sig tvärs genom trafiken med bistra miner mot realisationerna i varuhusen på andra sidan Rue Rivoli, ackompanjerade av bilisternas högljudda protester. Livet känns allmänt svärmodigt. Efter tre kvarts väntan har jag äntligen passerat de barska säkerhetsvakterna och pipande metalldetektorerna och befinner mig framför allt inne i värmen.

Och det är inte enbart den fysiska värmen från elementen som jag känner, utan också den mänskliga värmen från vart och ett av de 280 fotografierna. "Paris en liberté" heter fotoutställningen och fotografen är humanisten Robert Doisneau (vi vet ju alla att efternamnet uttalas «doanå », eller hur?).

Doisneau hör tillsammans med Willy Ronis, Édouard Boubat, Janine Niépce m.fl. till de s.k. humanistiska fotograferna som mer eller mindre medvetet i fotografi dokumenterade livet som det var i all sin naturlighet, ofta med en liten glimt i ögat, men alltid med stor human värme, med "hjärtat i blicken" som det sagts.

Doisneau föddes 1912 och växte upp i Paris förorter, utan att få någon konstnärlig eller fotografisk tradition med sig i bagaget hemifrån. Efter tre års studier utexaminerades han 1929 som litograf och kom så småningom in på fotografbanan genom olika små anställningar på fotoateljéer. År 1932 säljer han sitt första fotoreportage till tidskriften "Excelsior".

Åren mellan 1934 och 1939 som industrifotograf på Renaultfabrikerna strax utanför Paris ledde till en vändpunkt i hans liv genom att denna period avslutas med en uppsägning från Renault på grund av "upprepade förse-ningar och sällsynt närvaro avbruten av långa perioder av frånvaro", som Renault uttrycker det i uppsägningsbrevet. Den unge Robert fann spektaklet som det vardagliga

livet i Paris bjöd på långt mer intressant än att fotografera produktionslinjer i en bilfabrik. Senare erkände han trots allt att medan han fotograferade fabriksarbetarna med magnesiumblixlärde han känna människor "som vaknade tidigt om morgnarna".

Sistnämnda år blir han frilansfotograf hos Rapho och gör flera fotoreportage. Från 1949 till 1951 har han kontrakt med tidskriften Vogue och fotograferar flera kändisar i USA, något han rätt snabbt tar avstånd från när kassaläget tillåter. De internationella resorna och framgångarna börjar avlösa varandra. Han har även publicerat ett trettiotal foto- och reportage böcker.

Doisneau är i dag väl mest känd för sitt fotografi "Kysse vid stadshuset" (taget 1950 ett stenkast från min trista kö). Detta fotografi utgjorde ursprungligen en liten obetydlig del av ett fotoreportage om förälskade par i Paris efter kriget som den amerikanska tidskriften Life beställde för juninumret 1950. Ett exemplar av numret finns att beskåda på det franska nationalbiblioteket. Huvubilden, en helsidesbild av ett kyssande par i en metro-uppgång mot en suddig bakgrund, är försedd med en humoristisk bildtext av Doisneau själv: "Min kameras exponeringstid var ställd på 5 sekunder, kyssen räckte något längre". Det är Doisneau i ett nötskal.

Men det är inte förrän på 80-talet som "Kysse vid stadshuset" får den berömmelse som ikon för det romantiska Paris som bilden har idag. Hundratusentals affischer med detta fotografi har sålts sedan dess.

Strax innan Doisneaus bortgång 1994, igångsattes en farsartad rättegång av olika par som ansåg sig ha blivit fotograferade i smyg och begärde ersättning för olaga publicering. Doisneau gjorde ingen hemlighet av att bilden var iscensatt. Ungdomarna Jacques Carteau och Françoise Bornet hade Doisneau träffat på ett café dagen innan och bett dem posera för honom. Några månader efter att fotografiet togs separerade paret. Lyckligtvis hade Doisneau gett en originalkopia med sin namnteckning på baksidan till Françoise, som kom till Doisneaus undsättning i rättegången nästan ett halvt sekel senare och vittnade till hans fördel.

Utställningen omfattar perioden mellan 1934 och 1991 och visar huvudsakligen mänskliga motiv från Paris, parisarna så som de är. (Vänd)

Under dessa 60 år, med avbrott för kriget då Doisneau var aktiv i motståndsrörelsen, vilket bidrog till hans humanistiska syn på livet, nötte han sina skosulor mot Paris gator medan han förevigade stadsbornas dagliga liv. Många ville göra honom sällskap på hans långa vandringar, men han avböjde alltid vänligt. Det betydde inte att han skulle ha varit osocial eller människofrämmande, tvärtom var han oändligt hjärtlig, något som kan konstateras i de många dokumentärfilmer som gjorts om honom. Men på sina fotoströvtåg föredrog han att vara ensam, det var lättare så att komma i kontakt med de individer han fotograferade.

Hans fascinerande bildserie från 70-talet taget med starkt teleobjektiv av fotgängare som korsar den enorma Concorde platsen under "hotet" från en hord av bilar, är uppförstorad till bilder vars långsida är 2 meter var och täcker en hel vägg. En av mosaikbilderna visar en ung mor som springande skuffar en barnvagn framför sig med bilarna hack i häl.

Bland de utställda bilderna finns naturligtvis andra klassiker, som den lille skolpojken som tankspridd tittar upp i klasstaket, kroppsarbetarna vid olika hus- och gatubyggen, dragspelerskan på en krog i det numera för-

svunna Les Halles-området, och den sista valsen av ett par på en ensam gata på natten efter nationaldagen 1949. Ur alla bilder strömmar det mycket mänsklig värme, trots att tiderna och förhållandena kring fotografierna ofta var svåra under den första perioden av Doisneaus karriär.

Med är naturligtvis också den roliga serien med personer som tittar på en för 40-talet vågad nakenmålning i en konstfär. Doisneau hade i maskopi med ägaren till affären placerat sin trogna Rolleiflex på stativ inne i affären och knäppte av de olika ansiktsuttrycken hos förbipasserande som upptäckte tavlan med den nakna kvinnan i ett hörn av skyltfönstret.

Enligt uppgift skall bilder av Doisneau också snart ställas ut i Helsingfors - missa inte det evenemanget! (Reds anm: se om årsfesten på första sidan.)

Efter utställningen konfronteras jag tillsammans med andra besökare igen med den nu skymmande januarieftermiddagen och vi har alla någonting gemensamt: ett leende från öra till öra. Vadå trist vinterdag i Paris?

Peter Eriksson
erikssonpeter@wanadoo.fr

Där vi en gång fotat

I höstas gav jag Kjell Westös senaste roman som present, nog med den baktanken att jag sedan skulle få låna den tillbaka. Och det fick jag. Jag hade läst ett par av hans tidigare böcker och var lite nyfiken på hurdan den här skulle vara. Det var långt innan någon visste att han skulle få Finlandiapriset

Alltnog, jag slog mig ner i soffan med Westös bok, beredd på en skön lässtund. Jag tycker om att läsa om platser som jag känner till, och känner jag inte till dem så vill jag gärna ha en karta till hands. Jag vet inte varför det är viktigt för mig att bättre kunna "se" platserna där bokens personer rör sig, "se" åt vilket håll de rör sig, var staden finns på kartan eller var gatan finns i staden.

Så var det också i "Där vi en gång gått". Den ena bekanta gatan efter den andra dök upp. Att sedan många bekanta eller kända släktnamn också figurerar i boken störde mig inte, tvärtom gav det färg åt texten. Men gissa om

jag hajade till när jag redan på sida 35 (av totalt 506) läste att den och den var medlem i Helsingfors Amatörfotografklubb och hade varit det sedan år 1889. Plötsligt blev det liksom personligt. Inte nog med denna upplysning, även Wladimir Sjohin (Westös stavnings) passerade revy med sina autokromplåtar! Om dessa äldre fotografer nämner författaren också att de var noggranna med arrangemang och komposition och lade ner stor möda på framkallning och kopiering. Också på den tiden var klubbens medlemmar intresserade av att få sina namn ingraverade i Vandringpokalen. Det skulle vara roligt att se om vi på någon av våra äldre pokaler faktiskt kan hitta von Kraemer, Brandner, Timiriasew.

Idag beställer ingen autokromplåtar från Lyon, idag köper allt färre filmrullar, idag gäller den digitala tekniken. Men det primära är detsamma som för över hundra år sedan: en bra bild!

Ghita

Hur uppskattar vi konst, och varför?

Det här var en oväntad rubrik i en tidskrift som *New Scientist* (5.8.2006). Författaren, John Hyman, är lärare i filosofi vid Queen's College, Oxford. Han inleder (inte oväntat) med Platon, som i *Republiken* låter Sokrates förklara att vem som helst kan vara en konstnär, och jämför konstverket med bilden i en spegel. Hermann von Helmholtz, mångkunnig fysiker på 1800-talet, föreläste om relationen mellan måleri och optik, och uppmanade fysiologer att bidra till utvecklandet av en konstteori.

Idag finns vetenskapsmän som attackerar problemet djävare, en av dem Vilayanur Ramachandran, som säger sig ha funnit "nyckeln till en förståelse av vad konsten verkligen är". Ramachandran förklarar: "Vad konstnären försöker göra, medvetet eller omedvetet, är att inte endast fånga motivets innersta väsen, utan att förstärka det, för att i ännu högre grad aktivera samma nervmekanismer som skulle ha aktiverats av själva motivet." Ett av hans exempel är de klassiska indiska skulpturerna av gudinnor med stora bröst, smal midja och breda höfter, och hans slutsats är att all konst är karikatyr.

Hyman invänder att vem som helst kan ge ett dussin exempel på att all konst inte är karikatyr – en stor del av konsten är inte ens föreställande, eller visar imaginära motiv, som himmel eller helvete. Det stora felet med Ramachandrans teori är, enligt Hyman, att den egentligen inte alls berör konst, utan orsaken till att män attraheras till kvinnor med stora bröst! Det faktum att de indiska skulpturerna är konstföremål eller representerar gudinnor eller är gjutna i brons är helt irrelevant. Teorin kunde lika väl gälla för Pamela Anderson, som har anlitat sin plastikkirurg för att förstärka intrycket av kvinnlighet. Men också om detta är sant, måste vi förstås skilja mellan konstverket och det som konstverket representerar.

Här kan jag inte låta bli att påpeka att bröstkulten i Amerika inte är naturlig, utan ett

tecken på urspårad tävlingsdrift. Man kan tävla om världens största bröst, men inte om vem som har de minsta! Jag har själv alltid varit en vän av små bröst, som tyder på ungdom, god kondition, kanske rentav oskuld!

Hyman, som är filosof, kritiserar neurologernas sätt att närma sig problemen. Han påpekar vikten av att studera hur konstnärens val av verktyg, material och teknik förmedlar tankar och känslor till betraktaren. Neurologen borde koncentrera sig på specifika problem, som varför det är naturligt att tolka en linje som gränsen för ett föremål, i stället för att angripa stora filosofiska problem, som: "vad är konst?" Hyman tvivlar på att konst skulle ha något mål, någon allomfattande källa till värde, lika litet som något sådant finns i mänskligt liv överhuvudtaget. Vi måste lära av de nedärvda intellektuella traditionerna. Hymans slutomdöme är att neurologin visserligen kan hjälpa oss att förstå hur och varför vi uppskattar konst, men först måste den ställa de rätta frågorna.

Hymans artikel är fyndigt illustrerad med ett foto av en ung dam bakifrån, betraktande en överstor tavla med en gul oval på röd botten, en tavla som nog av de flesta av oss skulle betraktas som humbug, inte konst. Fotot kunde snarare kallas konst. Efter att människan har skapat konst i tiotusentals år tycks både neurologer, filosofer, fotografer och resten av mänskligheten vara löjligt långt från att kunna definiera vad det är. Men samtidigt uttalar vi nog värdeomdömen, vi har en rätt bra känsla för vad som är humbug, vad som är äkta, fotodomare avgör med större eller mindre självsäkerhet vilken bild som är bättre än en massa andra bilder. Våra bedömningar görs till stor del på dunkla, subjektiva grunder, och det är svårt att se hur det skulle kunna vara annorlunda.

En herre vid namn Edward Tufte, vars yrke är att fotografera bevismaterial, har gett ut boken "Beautiful Evidence", från vilken jag översätter: "Vetenskap och konst har gemensamt det intensiva seendet, det vidögda iakttagande som leder till empirisk kunskap."

Prolle